

Draga Natalija,

ne znan da li da Ti moja sjećanja na tetu Mandu napišem u našen izvornen dijalektu, eli da Ti pišem u našen književnen jeziku, da ne bi vi, mlade generacije, ča krivo razumile (ima san slučaj s našin načelnikon općine, ki je volija više komunikaciju na hrvatsken književnen jeziku; nikoliko rečenic smo mogli razmijeniti u dijalektu, a pokle mu je bolje hodilo pisanje na književnen...).

Izuzetno mi je drago što ste Ti i teta Milka Boljun izabrale među inima i mene da napišem nekoliko riječi o mojim sjećanjima na tetu Mandu Vojnić.

Kao što možeš primijetiti, ne pišem na „pokojnu“ tetu Mandu Vojnić jer ona zaslužuje da je se svi mi sjećamo i razgovaramo o njoj kao o legendi! Vjerojatno Ti neću reći/napisati puno više o teti Mandi nego što si već do sada čula od Tvoje matere, tete Milke Boljun, a i drugih koje si s tim u svezi kontaktirala.

Teta Manda je bila izuzetna osoba u svakom pogledu i apsolutno ispred svoga vremena. Moja zapažanja iz toga vremena vezana uz nju ne mogu biti kristalno jasna jer su me, kao i druge dječake iz toga vremena, više zaokupljale dječje stvari i aktivnosti, prije svega igre, više od mudrih, promišljenih riječi koje je teta Manda znala uputiti svakom Ližnjancu, djetetu ili odrasloj osobi.

Ja sam možda imao jednu privilegiju više od ostalih jer smo živjeli u neposrednoj blizini, a moji su otac Jure i did Jure odrađivali muške poslove za tetu Mandu i njezinu sestru Stanu koje one nisu bile u mogućnosti odrađivati.

Uglavnom, teta Manda je voljela ljude, voljela se družiti sa svima! Koliko se ja sjećam, osobito se voljela družiti s tetom Ljudmilom Vodinelić, učiteljicom i njezinom sestrom Marijom Buršić, također učiteljicom (Zvonkovom i Slobodanovom mamom) te s velečasnim Ivanom Ciceranom. Za vrijeme školskih praznika, kada bi u Ližnjan došao Mandin i Stanin brat, učitelj Jakov Vojnić s obitelji (Jakov je tada službovao u Smederevu), njegova djeca i unuci, Manda se rado družila i s njima. Ti kontakti možda nisu bili toliko prisni, osobito s drugim članovima obitelji, obzirom da su oni bili “po službenoj dužnosti” i članovi Partije, što se nije najbolje uklapalo u njezine stavove i razmišljanja. Posebno je voljela i cijenila kontakte s dr. Dragomirom Vojnićem, sveučilišnim profesorom u Zagrebu.

Da je teta Manda bila naprednih ideja i shvaćanja dokazuje i to da su se ona i teta Stana među prvima uključile u “Seljačku radnu zadrugu” i u nju unijele svoje blago (krave) te alate za rad u poljoprivredi. Nažalost, zadruga je bila kratkog vijeka, neslavno je propala, nakon čega su se članovi razdružili i tu je teta Manda doživjela jedno veliko razočaranje: njihove lijepe i kvalitetne krave “drugovi” su zadržali za sebe, a njima su predali nekakve “rage” jer da one nemaju obitelj i djecu pa im krave neće trebati zbog mlijeka, a njive će im i onako orati Matuzali.

Njezina zbirka mudrih izreka “Zlatna zrnajca” poznata Ti je pa Ti o tome neću ništa napisati...

Koliko se još sjećam, teta Manda je u svakoj prigodi pozivala na zajedništvo i druženje. Kao doskočica o' tome postojala je šaljiva pjesma "Vrabac" koja se izvodila prigodom Nove godine (Božić u ono vrijeme nije bio prikladan blagdan "drugovima").

Pokušat ću Ti prenijeti tekst "Vrapca" o teti Mandi da stekneš jednu bolju predodžbu o vremenu i razmišljanjima ondašnjeg dijela Ližnjanaca o teti Mandi:

Teta Manda moli Boga da u selu bude sloga! Teta Manda će Boga moliti, a u selu sloge neće biti!

Bojim se da nas ta "sudbina" prati i do današnjih dana! Teta Manda je imala veliko povjerenje u moga oca i srdačne kontakte s njim. Oni su često i puno razgovarali o raznim stvarima, ali nam otac nije nikad rekao o čemu su on i teta Manda razgovarali.

Dobro se sjećam kada bi za punog mjeseca došla našem ocu da je prati do Vrčevana (današnji "Libora ranč") gdje je znala u svom svijetu meditirati i po nekoliko sati.

Draga Natalija, ako će Ti ovih nekoliko rečenica mojih sjećanja na tetu Mandu biti od koristi da se napravi životopis jedne plemenite, drage i kulturne osobe bit će mi drago.

Za pojašnjenja nekih stvari i pojmova iz naprijed navedenog teksta, rado Ti stojim na raspolaganju.

Srdačan pozdrav i dobro Ti delo!

Barba Ton Matuzalo